

Muistovuosi 1918 yhteenveto

LIITE 4. Muistovuosi.fi -sivustolla ilmoitetut tapahtumat

NIMI	ALOITUSPVM	PÄÄTTYMISPVM	JÄRJESTÄJÄ	KUVAUS TAPAHTUMASTA / SISÄLLÖSTÄ
Stadi 1918	20180411	20180421	Greta Productions	<p>Stadi 1918 -diptyyksi kertoo helsinkiläisten tunnelmista ja kohtaloista Helsingin taistelujen aikana. Teos yhdistää yleisen tason tapahtumat yksilötason tunteihin ja kokemuksiin, ja tekee siten vuoden 1918 ymmärrettäväksi tämän päivän ihmisille. Tarina on fiktiivinen, mutta perustuu taustoiltaan tositahtumiin ja tutkimustietoon, asiantuntijana historioitsija Samu Nyström.</p> <p>Sisällissodan 100 vuoden takaisia vaiheita Helsingissä kertaava teos koostuu kahdesta erillisestä, autenttisella tapahtumapaikalla esitettävästä teatteriesityksestä. Stadi 1918 avaa kaupunkilaisten katseet katsomaan uudella tavalla kaupunkiaan ja ymmärtämään kaupunkimme historiaa. Esityksessä seurataan ensin tapahtumia sisällissodan viimeisinä tunteina Ostrobotnian salissa valkoisten puolella ja sitten Paasitornissa eli työväentalolla. Esityksestä toiseen siirrytään historioitsijoiden opastamalla bussikuljetuksella.</p>
Punavangin kirjeenvaihto vuodelta 1918 -kirja	20180101	20181231	Omakustanne / Timo Valtakoski	<p>Punavangin kirjeenvaihto vuodelta 1918 pohjautuu Timo Valtakosken isovanhempien kirjeenvaihtoon. Molemmat olivat harrastajateatterilaisia. He tapasivat uutena vuotena 1918. Tampereen Työväen teatteri teki tutustumismatkan Turkuun. He rakastuivat rajusti. He tapasivat vuoden aikana vain neljä kertaa, mutta kirjeenvaihto oli runsasta. Viimeiset mukaan otetut kirjeet on kirjattu 31.12.1918.</p> <p>Valtakosken isoisä Aku oli työväenaatteen mies, koulutukseltaan kirjailija kotoisin Turusta. Isoäiti oli kaupan myyjä Tampereelta. Aku oli punaisten puolella ja toimi Turun Vallankumousoikeuden sihteerinä. Hän ei kantanut asetta. Hän pakeni Viipuriin saakka, mutta karkasi ja palasi Turkuun. Aku pidätettiin 11.5.1918 ja siirrettiin ensin Katajanokan vankilaan ja sieltä Suomenlinnaan 20.6.1918. Hän sai kuuden vuoden kuritushuonetuomion ja kansalaisoikeuden menetyksen kahdeksaksi vuodeksi. Hän vapautui Suomenlinnasta 12.12.1918.</p>
Vihan kevät – Helsinki 1918	20180202	20180325	Helsingin kaupungin museo	<p>Hakasalmen huvila muuttuu ainutlaatuisiksi poikkitaiteelliseksi näyttämöksi, kun kirjailija Sirpa Kähkösen käsikirjoittama Vihan kevät – Helsinki 1918 -episodinäytelmä saa siellä kantaesityksensä 1.2.2018. Tunnelmaa luovana taustana toimii Japo Knuutilan ja Jan Kailan luoma valokuva- ja</p>

				videoinstallaatiokokonaisuus. Installaatio on avoinna yleisölle aina museon aukioloaikoina.
Vihan kevät - keskustelutilaisuus	20180203	20180203	Helsingin kaupunginmuseo	Vihan kevät -installaatio on rakennettu vuoden 1918 sotaan liittyvistä dokumenteista, vanhasta ja uudesta valokuvasta sekä liikkuvasta kuvasta. Se haastaa katsomaan kaupunkia ja kaupunkilaisia sota-ajan ihmisten silmin. Keskustelutilaisuudessa pohditaan sisällissodan perintöä ja sen vaikutuksia nykyhetkessä. Keskustelemassa ovat kirjailija Sirpa Kähkönen, pormestari Jan Vapaavuori, taiteilija Jan Kaila ja ohjaaja Taru Mäkelä.
Sisällissota nyt - luentosarja	20180314	20180411	Espoon kaupunginmuseo	Luentosarjalla avataan sisällissotaa ilmiönä, aiheena ja historian tapahtumana. 14.3. klo 18 Sisällissodan luonne – ilmiönä sisällissota, prof. Jukka Kekkonen 21.3. klo 18 Lasten kohtalot sisällissodassa 1918, VTM, tietokirjailija Tuulikki Pekkalainen 28.3. klo 18 Sisällissota kirjallisuudessa, keskustelemassa Leena Lander ja Mike Pohjola 4.4. klo 18 Sisällissodat ja pakolaisuus, toimittaja Saana-Maria Jokinen, yhteistyössä Helinä Rautavaaran museo 11.4. klo 18 Seminaari-ilta: Saksalainen Suomi ja Leppävaaran taistelu 1918, prof. Seppo Hentilä, museomestari Konsta Nikkanen. Yhteistyössä Leppävaara-seura ry. Luennot pidetään KAMUssa Näyttelykeskus WeeGeellä (Ahertajantie 5, Espoo) lukuunottamatta luentosarjan päättävää seminaari-iltaa, joka pidetään Thorstorpissa (Vanha Maantie 12, Espoo). Luentosarja on osa Särkynyt elämä - Espoo sisällissodassa -näyttelyn ohjelmaa. Luennoille on vapaa pääsy.
Särkynyt elämä - Espoo sisällissodassa -näyttely	20171101	20181021	Espoon kaupunginmuseo	Espoon kaupunginmuseon näyttely KAMUssa Näyttelykeskus WeeGeellä kertoo espoolaisista ihmiskohtaloista sisällissodassa. Nykypäivänä keskustellut ilmiöt kahtiajakautuneesta kansasta ja vihapuheesta eivät olleet tuntemattomia sata vuotta sitten. Miten sisällissotaa edeltävä poliittinen kuohunta näkyi Espoossa? Mitä Espoossa tapahtui sodan aikana? Entä miten elämä jatkui sisällissodan jälkeen? Särkynyt elämä -näyttely johdattaa kävijän sadan vuoden takaisten tapahtumien äärelle. Näyttelyssä pääosa on annettu aikalauskertomuksille ja tarinoille, jotka valottavat kokemuksia niin punaisten kuin valkoistenkin puolella. Tarinat osoittavat, että elämä on aina huomattavasti monisävyisempää kuin etäämpää tarkasteltuna luulisi. KAMUn Aulassa on esillä näyttelyn aikana pop up -näyttelysarja Sata vuotta sisällissodan jälkeen, joka valottaa sisällissotaa nykyisin. Esillä on näkökulmia niin nuorilta ja koululaisilta, taitelijalta kuin turvapaikanhakijoilta.
Leppävaaran taistelupaikat - mobiilireitti	20171101	20181231	Espoon kaupunginmuseo	Sata vuotta sitten Espoon halki marssi lähes 9 000 saksalaista Itämeren divisioonan sotilasta. Suomi oli sisällissodassa, ja valkoisten avukseen kutsumat saksalaiset marssivat huhtikuussa 1918 Hangosta Helsinkiin. 11.4.1918 käytiin

				<p>Leppävaaran taistelu. Mobiilireitin avulla voi tutustua Leppävaaran kohtalokkaisiin taistelupaikkoihin. Seinätön museo -sovellus toimii mobiililaitteilla sekä verkossa osoitteessa: https://tarinasoitin.fi/espoonkaupunginmuseo</p> <p>Espoon kaupunginmuseo on tuottanut mobiilireitin osana Särkynyt elämä - Espoo sisällissodassa -näyttelyn oheisohjelmaa.</p>
Sisällissota Leppävaarassa - Juoksuhaudasta murhamäkeen - historiakävely	20180503	20180826	Espoon kaupunginmuseo & Leppävaara-seura ry	<p>Paikallisoppaan opastamalla historiakävelyllä tutustutaan sisällissodan aikaiseen Leppävaaraan. Kävely on osa Espoon kaupunginmuseon Särkynyt elämä - Espoo sisällissodassa -näyttelyn oheisohjelmaa.</p> <p>Kävelyjen ajankohdat: to 3.5.2018 klo 18 pe 18.5.2018 klo 18 su 26.8.2018 klo 18.</p> <p>To 3.5. järjestettävä kävely sopii myös huonommin kulkeville. Lähtö: Thorstorpian piha, Vanha maantie 12. Vapaa pääsy. Yhteistyössä Leppävaara-seura ry.</p>
Vaellus sisällissodan aikaiselle luolapilololle	20180822	20180825	Espoon kaupunginmuseo	<p>Opastetulla vaelluksella tutustutaan Nuuksiossa sijaitsevaan sisällissodan aikaiseen piloluolaan. Espoon kaupunginmuseon tuottama vaellus on osa Särkynyt elämä - Espoo sisällissodassa -näyttelyn oheisohjelmaa.</p> <p>Vaelluksia järjestetään: ke 22.8.2018 klo 17 ja la 25.8.2018 klo 12.</p> <p>Lähtö: Punjon bussipysäkki (pysäkitunnus E6942, osoite Nuuksiontie 44). Lähin pysäköintipaikka 1 km päässä aloituspaikasta (P: Nuuksiontie 30). Kävely tapahtuu osin haastavassa maastossa, ulkoiluvaatetus ja peruskunto vaaditaan. Kesto n. 2h. Vapaa pääsy.</p>
Kangasala 1918	20180127	20180127	Kangasalan Vasemmistoliitto ry ja Kansan Sivistystyön Liitto ry	<p>Kangasala oli vuonna 1918 keskeinen tapahtumapaikka. Luento- ja keskustelutilaisuuden tarkoitus on arvioida tapahtumia tutkimuksen näkökulmasta sekä pohtia, voiko vastaava toistua.</p>
1918. Minä olin siellä. Elämää sodan aikana	20180101	20181231	Svenska litteratursällskapet i Finland / Suomalaisen Kirjallisuuden Seura	<p>"1918. Minä olin siellä" on kaksikielinen oppimisaineisto Suomen sisällissodasta. Oppimisaineisto perustuu alkuperäisiin arkistoaineistoihin ja antaa monipuolisen kuvan siitä, miten sota vaikutti ihmisiin ja yhteiskuntaan.</p> <p>Kulje Alman matkassa syntymästä nuoruuteen, sotaan, vankileirille, avioliittoon ja elämään sisällissodan jälkeen. Lue Edithin päiväkirjasta, kuinka hänen aviomiehensä kaatui talvella 1918, ja kuinka hän tämän vuoksi lähti sairaanhoitajaksi valkoisten puolelle. Tutustu Wilhelmiin, joka maalasi sotakokemuksensa akvarelleiksi ja Johaniin, joka kertoo sotamuistojaan sarjakuvan keinoin.</p>

				"1918. Minä olin siellä" esitellään Educa-messuilla 26 - 27.1.2018. Kirja ja lisää arkistoaineistoja vuodesta 1918 löytyy osoitteesta 1918.finlit.fi
Tytöt 1918	20180125	20181231	Tampereen Työväen Teatteri	Uusi kotimainen musikaali nuoruudesta, raivosta ja rakkaudesta. Kevättalvella 1918 Tampereella perustettiin aseellinen naiskaarti, jonka muodostivat pääosin hyvin nuoret tytöt, lähes lapset. Tämä musikaali kertoo heistä. Tytöt 1918 on tarina nuorten tamperelaistytöjen intohimosta ja taistelutahdosta, viattomuudesta ja julmuudesta, rakkaudesta ja vihasta, ilosta, naurusta, häpeästä ja osattomuudesta. Tekijöinä ovat suomalaisen musiikkiteatterin huippunimet ja näyttämöllä TTT:n taitava ensemble!
Vuoden 1918 pitkät varjot – Muistamisen historia -kirjan julkistamisseminaari	20180118	20180118	Kalevi Sorsa -säätio / Siltala-kustantamo	Seppo Hentilän kirjan Vuoden 1918 pitkät varjot – Muistamisen historia - julkistamisseminaarissa keskustelua alustamassa ovat kirjailijan lisäksi kirjailija Sirpa Kähkönen ja kansanedustaja Pilvi Torsti. Julkistamistilaisuus järjestetään 18.1.2018 klo 16–18 Helsinki Congress Paasitornissa.
Tampere 1918 -näyttely	20180126	20180131	Vapriikki	Tampere 1918 -näyttely avataan uudistettuna 26.1.2018. Näyttely kertoo, mitä Tampereella tapahtui keväällä 1918. Näkökulmia tarjoavat kummankin osapuolen taistelijat, mutta myös siviilit ja sivustakatsojat. Näyttely tuo esille laajan ihmiskirjon lapsista vanhuksiin ja työläisistä tehtaanjohtajiin. Esillä on Tampereen museoiden omiin kokoelmiin kuuluva todistusvoimainen kokonaisuus keväällä 1918 taistelupaikoilta ja kaupungin kaduilta kerättyä esineistöä. Näyttely on laadittu yhteistyössä Tampereen yliopiston historiatieteen laitoksen kanssa. Keväällä Vapriikin suositut keskiviikkoluennot käsittelevät sisällissodan teemoja.
Tampere 1918 - luentosarja	20180131	20180418	Vapriikki	Tampere 1918 -luennoilla käsitellään sisällissodan tapahtumia vuonna 1918. Luennot järjestetään keskiviikkoisin klo 18. 31.1. Professori Pertti Haapala: Europan sisällissodat 1918-1922 7.2. FT Tuomas Hoppu: Venäläiset Suomessa 21.2. Erikoistutkija Marjaliisa Hentilä ja professori, emeritus Seppo Hentilä: Saksalainen Suomi 1918 7.3. FT Tuomas Hoppu: Helsinki 1918 14.3. FL Antti Liuttunen: Sodan arvet – tuhoutuneet rakennukset Tampereella 1918. 21.3. FT Tuomas Hoppu: Sisällissodan Naiskaartit 11.4. Yliopistonlehtori Mervi Kaarninen: Punaorpojen ja punaleskien arki 18.4. FT Marko Tikka: Terrori ja valtiorikosoikeudet

				Luennoille on vapaa pääsy. Ennen luentoa klo 17 opastettu kierros Tampere 1918 -näyttelyyn pääsylipun lunastaneille.
Tie Tammisaareen - muistotapahtuma	20180609	20180609	Tammisaaren punavankimuistomerkin hoitoyhdistys / Skötselföreningen för röda fångars minnesmärken i Ekenäs ry	Muistotapahtuma 9.6.2018 klo 11.00 Punavankimuistomerkillä - Avausmusiikki - Riihimäen Työväenyhdistyksen Soittokunta, järjestöjen liput - Virsi 381, Kuoro - Muistopuhe - Arkipiispa Kari Mäkinen - Kukkatervehdykset - Kuoroteos - Koitonlaulu, sävellys Tomas Takolander - Kenttälounas Seminaari, Dragsviikin varuskunta, Raaseporintie 39 - Avaus, kansanedustaja Maarit Feldt-Ranta, - Puheenvuorot: kirjailija Sirpa Kähkönen, historioitsija/kirjailija Sture Lindholm, kapteeniluutnantti/kirjailija Timo Laurila, oikeushammaslääkäri Helena Ranta
Haavoittunut kaupunki	20180801	20180831	Työryhmä Timo Malmi, Jyrki Nisonen, Mikko Närhi, Sointu Lanki	Haavoittunut kaupunki koostuu valokuvanäyttelystä ja lyhytfilmistä. Haavoittunut kaupunki -valokuvanäyttelyn pohjana on Sovinnon päivänä 2008 otetut valokuvat siirrettyinä nykypäivään. Näyttely on esillä pienimuotoisena Tampere-talon Talvipuutarhassa 15.2. - 5.3.2018 Haavoittunut kaupunki -näyttely on kokonaisuudessaan esillä Kulttuuritalo Laikussa Tampereella elokuussa 2018. Tuntemattomat. Raatihuoneen puolustajat -lyhytfilmi perustuu Timo Malmin runoteokseen Tuulensuu, minä rakastan sinua.
Sovinnon puheen juhla	20180505	20180505	Kyösti ja Kalervo Kallion museosäätiö, Nivalan kaupunki ja seurakunta, Maaseudun sivistysliitto	"Meidän on luotava sellainen Suomi, jossa ei ole punaisia eikä valkoisia, vaan ainoastaan isänmaataan rakastavia suomalaisia, Suomen tasavallan kansalaisia, jotka kaikki tuntevat olevansa yhteiskunnan jäseniä ja viihtyvät täällä", senaattori Kyösti Kallio puhui Nivalan kirkon täyttäneille kuulijoille 5.5.1918. Sata vuotta sitten Suomi oli jakautunut kahtia. Ideologiset erot olivat johtaneet juuri itsenäistyneen valtion kansalaiset aseellisiin yhteenottoihin. Tarvittiin kansakuntaa eheyttäviä voimia. Nyt sata vuotta myöhemmin tarvitaan myös sovinnon puheita kansakunnan yhtenäisyyden ja eheyden tueksi. Sovinnon puheen juhla pidetään lauantaina 5.5.2018 Nivalassa.
Sisällissota Helsingissä 1918 -kävelykierros	20180113	20181231	Green Cap Tours	Huhtikuussa 1918 saksalaiset joukot hyökkäävät punaiseen pääkaupunkiin Helsinkiin. Sisällissodan ratkaisu hämmöttää, mutta radikaalit punakaartilaiset ovat vielä halukkaita taisteluun. Alkaa katkera taistelu kaupungista kortteli korttelilta.

				<p>Sisällissota Helsingissä 1918 -kierroksella voi kokea sisällissodan dramaattiset viime hetket Helsingissä tapahtumien ja ihmiskohtaloiden kautta. Kierroksia johdattavat kokeneet ja korkeasti koulutetut kaupunkioppaat.</p> <p>Kävelykierroksia järjestetään lauantaisin ja niiden kesto on noin 2 tuntia. Kierros alkaa Mannerheimin ratsastajapatsaalta, Kiasman vierestä (Mannerheiminaukio 2).</p> <p>Sisällissota Helsingissä 1918 -kierros oli vuonna 2017 osa valtioneuvoston kanslian virallista Suomi100 -hanketta.</p>
Suruton kaupunki – kohtauksia 1920-luvun Helsingistä	20180914	20190908	Helsingin kaupunginmuseo	<p>Nykyhelsinkiäisten mielikuvissa 1920-luvun Helsinkiä luonnehtivat kieltolaki, jazzin jytkä ja lyhyiden helmojen huiske. Kaiken uuden, iloisen ja muodikkaan alle peittyi kuitenkin menneestä muistuttavia ristiriitoja. Elintason noususta ja kaupunkielämän ulkoisesta nykyaikaistumisesta huolimatta vuoden 1918 arvet ja henkiset rintamalinjat säilyivät syvällä 1920-luvun arvomaailmassa ja yhteiskunnassa.</p> <p>Suruton kaupunki -näyttely kuvaa sisällissodasta toipuvaa, räikeää ja ylitsepuusuvaa 1920-luvun Helsinkiä, jota leimasivat kiihkeä tarmo ja unelmointi – ja siellä täällä häivähtävät katkerat muistot. Tarinassa painottuvat tavallisten ihmisten kokemukset ja jännitteisen ajan moniäänisyys. Värikäs, tunnelmallinen ja yllättävä näyttely kutsuu eläytymään aikakauden vastakohtaisiin ihanteisiin ja intohimoihin aikalaisten rinnalla. Tarjolla on pirtua ja piikkareita, siveyttä ja silkkisukkia, raittiutta ja retkahduksia...</p>
Veljeni vartija -ooppera	20180216	20180303	Tampereen ooppera	<p>Tampereen Oopperan suurtuotanto, Olli Kortekankaan säveltämä uusi kotimainen tilausteos Veljeni vartija, kuvaa vuoden 1918 Suomea ja sisällissodan dramaattisia tapahtumia Tampereella.</p> <p>Vuonna 2018 Suomen historian surullisimmista tapahtumista tulee kuluneeksi sata vuotta. Ooppera kertoo koskettavasti kahden eri puolille ajautuvan sisaruksen Amanda ja Eemil Rossin tarinan. Oopperan ohjauksesta ja libretosta vastaa Tuomas Parkkinen, ja Tampere Filharmoniaa johtaa orkesterin ylikapellimestari Santtu-Matias Rouvali. Veljeni vartijan solisteina nähdään muun muassa sopraano Tuuli Takala, baritoni Ville Rusanen, tenori Tuomas Katajala, sopraano Päivi Nisula ja baritoni Juha Kotilainen.</p>
Pohjalaisia ihmiskohtaloita vuonna 1918 -luento	20180304	20180304	Lestijokiseudun sukututkijat ry, yhteistyössä Kannus-Seura ry, Kälviän kotiseutuyhdistys ry, Lohtajan kotiseutuyhdistys	<p>Pohjalaisia ihmiskohtaloita vuonna 1918 -seminaariluento filosofian tohtori, dosentti, historioitsija Teemu Keskiarja</p> <p>Sunnuntaina 4.3.2018 klo 14.00</p>

			ry ja Kälviän reserviläiset ry.	Keski-Pohjanmaan kansanopiston auditorio, Kälviä (Käynti joen pohjoispuolelta, Peitsiuksentieltä)
Sukututkimusryhmä Suomen sisällissodasta	20180124	20180516	Launeen kirjaston puolesta -toimikunta ja Launeen kirjasto	<p>Etsitkö tietoja Suomen sisällissotaan osallistuneesta punaisesta tai valkoisesta sukulaisestasi? Haluatko selvittää vankileirillä olleen henkilön kohtaloa? Oletko kiinnostunut arjesta ja muistitiedosta vuodelta 1918?</p> <p>Kaikki sisällissodasta kiinnostuneet ovat tervetulleita keskustelemaan omasta tutkimusaiheestaan ja lähteistään.</p> <p>Ryhmä kokoontuu kevään ajan kerran kuukaudessa Launeen kirjastolla. Piiriä vetää Hennalan naismurhia tutkinut Marjo Liukkonen.</p> <p>Sukututkijoiden kokoontumispäivät Launeen kirjastolla (Aurakatu 11, Lahti):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Keskiviikko 24.1.2018 klo 17 - Keskiviikko 21.2.2018 klo 17 - Keskiviikko 28.3. 2018 klo 17 - Torstai 5.4.2018 klo 17 (luennon jälkeen voidaan keskustella myös vankileirien tutkimuksesta) - Keskiviikko 16.5.2018 klo 17
Hennalan naismurhat	20180405	20180405	Launeen kirjaston puolesta -toimikunta ja Launeen kirjasto	<p>Keitä olivat Hennalassa murhatut naiset? Lahden sotavankileirillä tehtiin toukokuussa 1918 Suomen historian suurin naismurha, mutta teon taustoista ei ole tiedetty juuri mitään. Tekijät ovat olleet tuntemattomia ja uhrien valikointitapa selvittämätön.</p> <p>Tutkija Marjo Liukkonen esittelee tutkimuksensa aineistoa ja tuloksia Launeen kirjastolla (Aurakatu 11, Lahti) torstaina 5.4. 2018 kello 17.00. Hän kertoo myös Hennalan vankileirin karusta arjesta sekä vangeista ja vartijoista. Yleisölle on varattu aikaa kysymyksiin. Tutkija Marjo Liukkonen väittelee aiheesta 23.3.2018 Lapin yliopistossa.</p>
1918. Minä olin siellä. Elämää sodan aikana	20180101	20181231	Svenska litteratursällskapet i Finland / Suomalaisen Kirjallisuuden Seura	<p>"1918. Minä olin siellä" on kaksikielinen oppimisaineisto Suomen sisällissodasta. Oppimisaineisto perustuu alkuperäisiin arkistoaineistoihin ja antaa monipuolisen kuvan siitä, miten sota vaikutti ihmisiin ja yhteiskuntaan.</p> <p>Kulje Alman matkassa syntymästä nuoruuteen, sotaan, vankileirille, avioliittoon ja elämään sisällissodan jälkeen. Lue Edithin päiväkirjasta, kuinka hänen aviomiehensä kaatui talvella 1918, ja kuinka hän tämän vuoksi lähti sairaanhoitajaksi valkoisten puolelle. Tutustu Wilhelmiin, joka maalasi sotakokemuksensa akvarelleiksi ja Johaniin, joka kertoo sotamuistojaan sarjakuvan keinoin.</p>

				"1918. Minä olin siellä" esitellään Educa-messuilla 26 - 27.1.2018. Kirja ja lisää arkistoaineistoja vuodesta 1918 löytyy osoitteesta 1918.finlit.fi Sisällissota 1918 -luentosarja Turun pääkirjaston Studiassa.
Sisällissota 1918 Studia generalia	20180212	20180326	Turun kaupunginkirjasto, WAM ja Sirkkala 1918-2018 -hanke (TY)	<ul style="list-style-type: none"> - Ma 12.2. klo 18 - 19.30, Amatöörien ja siviilien sisällissota, Kirjailija Anneli Kanto - Ma 19.2. klo 18 - 19.30, Sisällissodan muistot ja kertomukset Turun seudulla, FM Maria Patjas ja dosentti Anne Heimo - Ma 26.2. klo 18 - 19.30, Sisällissodan naiskohtaloita, VTT Tiina Lintunen - Ma 5.3. klo 18 - 19.30, Sisällissota sarjakuvassa, FT Ralf Kauranen ja FT Kukku Melkas - Ma 12.3. klo 18 - 19.30, Mitä päiväkirjat kertovat turkulaisten vuosista 1917–1918? Miten turkulaisten sisällissotaa muisteltiin sodan jälkeen? Dokumentaristi, toimittaja Annvi Gardberg ja historian tutkija, kirjailija Aapo Roselius - Ma 19.3. klo 18 - 19.30, Voitto ja tappio vuoden 1918 muistomerkeissä, intendentti Riitta Kormano <p>Sisällissota: taidenäyttelyn tekemisen etiikka? Tutkija, kuraattori Jonni Saloluoma</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ma 26.3. klo 18 - 19.30, Vuoden 1918 sodan kertomukset ja vastakertomukset kevään 2017 kolikkokohun valossa, Professori Pertti Anttonen
Vuoden 1918 tapahtumat ja vaikutukset Inkeröisten tehtaalla ja tehdasyhdyskunnassa -näyttely	20180101	20181231	Ankkapurhan teollisuusmuseosäätiö	<p>Ankkapurhan teollisuusmuseolla on avattu uusi näyttely, joka kuvaa vuoden 1918 tapahtumia Inkeröisten Kartonkitehtaalla ja sitä ympäröivässä tehdasyhdyskunnassa. Kuvia näyttelyssä on yli 40, lisäksi esillä on dokumentteja, tapahtumakertomuksia ja useita karttoja.</p> <p>Ankkapurhan teollisuusmuseo sijaitsee Kouvolan Inkeröisissä Stora Enson tehdasalueella. Museo on avoinna kesäisin ja muina aikoina ryhmille erikseen sovittaessa.</p>
Tammisunnuntain 100-vuotismuistojuhla	20180127	20180128	Vapaussodan ja Itsenäisyyden Etelä-Pohjanmaan perinneyhdistys ry	<p>Tammisunnuntain muistojuhlan ohjelmassa käsitellään tapahtumia 27.-28.1.1918 Etelä-Pohjanmaalla, laillisen hallituksen joukkojen toteuttamaa venäläisten joukkojen aseistariisuntaa, sen merkitystä ja suoranaisia vaikutuksia. Ohjelmakokonaisuuteen sisältyy osio, jossa paneudutaan Suomen ajautumiseen sisäiseen aseelliseen konfliktiin 1918 tammikuussa, tämän onnetoman tapahtuman vaikutuksiin yhteiskuntaan kuntatasolla ja niistä selviämisen vaiheisiin 1919.</p> <p>Muistotapahtuma on kolmen pohjalaisen maakunnan yhteinen tähän aihepiiriin kuuluva seminaarin, muistokonsertin ja pääjuhlan kokonaisuus, jossa esitetään myös draamadokumentti Tammisunnuntai 1918. Valtioneuvoston tervehdyksen juhlaan tuo sisäministeri Paula Risikko.</p>

Erottaja 1917–18	20180120	20180508	Teatteri Avoimet Ovet	<p>Näytelmä kertoo punaisen Helsingin noususta ja kukistumisesta vuosina 1917–18. Päähenkilö Ida Redsvenin tarina on tosi. Hän oli toinen niistä punaisista helsinkiläisnaisista, joka sai tuomion valkoisten voiton jälkeen.</p> <p>Ida on palkattu rehtori Rosenqvistin perheeseen ja hän ystävystyy perheen äidin kanssa. Naisten tiet alkavat kuitenkin erkaantua Idan kääntyessä punaisten puolelle. Kun Ida saa selville, että perheen isä toimii aktiivisesti valkoisten hyväksi, piian ja isäntäperheen välille repeää ylipääsemätön kuilu.</p> <p>Näytelmä kertoo historiallisten kehityskulkujen toistuvuudesta. Väkivalta ei ala kiväärin luodista, vaan vihapuheesta.</p> <p>Teksti: Anneli Kanto, Heini Tola Ohjaus: Heini Tola Rooleissa: Maija Andersson, Paavo Kerosuo, Karoliina Kudjoi, Miika Laakso, Jukka Pitkänen, Outi Vuoriranta</p>
Sisällissodan vuorovaikutusta - luennot	20180228	20180307	Helsingin työväenopisto	<p>Suomen sisällissotaa voi katsoa monista näkökulmista. Fiktio rakentaa siitä oman kuvansa, puheen ja viestinnän analyysi omansa. Molemmat kuvaavat menneisyyttä. Kaksi luentoa keskiviikkoisin klo 17 - 18.30 Helsingin työväenopiston Opistotalossa (Helsinginkatu 26), Helsinginsalissa.</p> <p>28.2. Kirjailija Mike Pohjola, Sisällissodan monet totuudet Sinä vuonna 1918 - romaanissa 7.3. FT Samu Nyström, Suomalainen vihapuhe ja monet todellisuudet 1917 - 18</p>
Talot vieraisa käsissä – Helsingin Työväentalo ja Katajanokan Upseerikasino sotavuonna 1918 - valokuvanäyttely	20180118	20181231	Helsinki Congress Paasitorni ja Katajanokan kasino	<p>Helsinki Congress Paasitorni ja Katajanokan Kasino toteuttavat yhteistyössä valokuvanäyttelyn, joka esittää Helsingin historiaa vuonna 1918 erityisesti talojen historian kautta. Näyttely avautuu Paasitornissa 18.1. ja on esillä kesäkuuhun 2018 saakka. Elokuusta vuoden loppuun näyttely on esillä Katajanokan Kasinolla.</p> <p>Näyttelyyn on vapaa pääsy kaikille kiinnostuneille, Paasitornin ja Katajanokan Kasinon aukioloaikojen mukaan. Sata vuotta sisällissodan jälkeen Talot vieraisa käsissä -näyttely tarjoaa mahdollisuuden muistaa vuoden 1918 traagisia tapahtumia yhdessä.</p>
Sisällissodasta sata vuotta -yleisöseminaari	20180208	20180208	Kuopion Paasikivi-Seura, Kuopion isänmaallinen seura, Pohjois-Savon UKK-Seura ja Kallaveden seurakunta	<p>Vuoden 1918 tapahtumia käsitellään Sata vuotta sisällissodasta - yleisöseminaarissa torstaina 8.2.2018 klo 18 Kuopion Kallaveden kirkolla (Rauhalahdentie 21, Kuopio).</p> <p>Tilaisuudessa puhuvat emeritusprofessori Jussi T. Lappalainen aiheesta "Miksi punakaarti hävisi?", dosentti Ikka Huhta aiheesta "Papit sisällissodassa" ja FM Erkki Kinnunen aiheesta "Kuopio 1918".</p> <p>Seminaari tallennetaan verkkoon ja osia siitä esitetään mahdollisesti myöhemmin Yle Puheen kanavalla. Seminaariin on vapaa pääsy. Kahvitarjoilu.</p>

Suomen Pankki 1918	20180131	20180930	Suomen Pankin rahamuseo	<p>Suomen sisällissota käytiin Suomen senaatin eli silloisen hallituksen ja sitä vastaan taistelleen Suomen kansanvaltuuskunnan välillä tammikuusta toukokuuhun 1918.</p> <p>Senaatin asevoimina olivat valkoiset joukot ja kansanvaltuuskunnan joukkoina Suomen punainen kaarti. Saksan armeija liittyi sotaan huhtikuussa 1918 valkoisten puolelle. Punaisten puolella taisteli puolestaan venäläisiä sotilaita.</p> <p>Sota oli erittäin verinen. Myös sen jälkiselvittelyissä kuoli hävinneen punaisen osapuolen sotilaita paljon teloituksissa ja vankileireillä.</p> <p>Suomen Pankki toimi kolmen kuukauden ajan punaisen kansanvaltuuskunnan alaisuudessa. Siksi senaatti joutui kehittämään sodan aikana erilaisia hätäratkaisuja korvatakseen Suomen Pankin menetyksen.</p> <p>Tämä rahamuseon näyttely kertoo Suomen Pankin toiminnasta sisällissodan aikana. Se kertoo myös, miten sota vaikutti Suomen rahatalouteen ja maksuvälineisiin. #rahamuseo #1918</p>
Erottaja 1917–18	20180120	20180508	Teatteri Avoimet Ovet	<p>Näytelmä kertoo punaisen Helsingin noususta ja kukistumisesta vuosina 1917–18. Päähenkilö Ida Redsvenin tarina on tosi. Hän oli toinen niistä punaisista helsinkiläisnaisista, joka sai tuomion valkoisten voiton jälkeen.</p> <p>Ida on palkattu rehtori Rosenqvistin perheeseen ja hän ystäväystyy perheen äidin kanssa. Naisten tiet alkavat kuitenkin erkaantua Idan kääntyessä punaisten puolelle. Kun Ida saa selville, että perheen isä toimii aktiivisesti valkoisten hyväksi, piian ja isäntäperheen välille repeää ylipääsemätön kuilu. Näytelmä kertoo historiallisten kehityskulkujen toistuvuudesta. Väkivalta ei ala kiväärin luodista, vaan vihapuheesta.</p> <p>Teksti: Anneli Kanto, Heini Tola Ohjaus: Heini Tola Rooleissa: Maija Andersson, Paavo Kerosuo, Karoliina Kudjoi, Miika Laakso, Jukka Pitkänen, Outi Vuoriranta</p>
Tehtaan tyttöjen muistotilaisuus	20180430	20180430	Valkeakosken Ty	<p>Hauhon Mustilassa sijaitsevalla tehtaan tyttöjen teloituspaijalla olevan hautamuistomerkin vuosittain vappuaattona tapahtuva muistotilaisuus.</p>
1918 Teatteri taistelussa	20180126	20180405	Tampereen Teatteri	<p>Tampereen Teatterin koko henkilökunnan suurponnistus kuvaa kevään 1918 tapahtumia Tampereella. Uutuusteos 1918 Teatteri taistelussa -näytelmä saa kantaesityksen Tampereen Teatterin päänäyttämöllä 27.1.2018, jolloin traagisen sisällissodan alkamisesta tulee kuluneeksi sata vuotta. Esitykset jatkuvat 5.4. asti.</p> <p>Näytelmän keskiössä on sisällissodan runtelema Tampereen Teatterin rakennus, joka toimi sodan aikana punaisten tukikohtana, kunnes 4. huhtikuuta 1918 valkoiset valtasivat sen.</p>

				Esityksessä ei ole pääroolia tai -rooleja, vaan se kertoo lukuisten ihmisten tarinaa. Käsikirjoitus pohjautuu historiallisiin faktoihin, kirjeisiin ja muistelmiin. Anna-Elina Lyytikäisen apuna tekstin kehittämisessä on ollut historiantutkija, filosofian tohtori Tuomas Hoppu.
Vihan kevät – Helsinki 1918 -valokuvainstallaatio	20180202	20180325	Helsingin kaupunginmuseo	Hakasalmen huvilassa avautuu 2. helmikuuta Japo Knuutilan ja Jan Kailan luoma installaatiokokonaisuus, joka haastaa katsomaan sisällissodan ajan helsinkiläistä silmiin. Huvilan yläkerran huoneissa on kussakin interiööri, joka rakennettu vuoden 1918 tapahtumiin liittyvistä dokumenteista, vanhasta ja uudesta valokuvasta sekä liikkuvasta kuvasta.
Nuoret sodassa - osallistava esitys	20180213	20180323	Helsingin kaupunginmuseo	Minkälaista oli elämä Helsingissä keväällä 1918? Ruoka oli kortilla ja sitä jonotettiin. Moni näki nälkää. Väki osoitti mieltään, levottomuudet ja väkivallanteot olivat yleisiä. Kaupunkilaiset pelkäsivät katutaisteluita ja vaarallisia tauteja. Osa nuorista osallistui maanalaiseen toimintaan tai punakaartin taisteluihin. DOT ry:n draamapedagogit johdattavat koululaiset vuoden 1918 tunnelmiin sekä teettävät harjoituksia, joiden avulla ymmärrys vaikeasta ajasta toivottavasti kasvaa. Esityksessä nostetaan esille kiistanalaisia kysymyksiä keskustelun pohjaksi, antamatta kuitenkaan nuorille valmiita vastauksia. Työskentely kysymysten parissa jatkuu kouluissa museon laatiman virkeaineiston avulla. Paikka: Vihan kevät -näyttely, Hakasalmen huvila, Mannerheimintie 13b. Kohderyhmä: 7-9.lk, lukio ja 2. aste. Aika: ti-pe 28.2.-23.3.2018. Ilmoittautumiset Kultus-Oppimisen kulttuurikalenterin kautta.
Suomen Pankki 1918	20180131	20180930	Suomen Pankin rahamuseo	Suomen sisällissota käytiin Suomen senaatin eli silloisen hallituksen ja sitä vastaan taistellen Suomen kansanvaltuuskunnan välillä tammikuusta toukokuuhun 1918. Senaatin asevoimina olivat valkoiset joukot ja kansanvaltuuskunnan joukkoina Suomen punainen kaarti. Saksan armeija liittyi sotaan huhtikuussa 1918 valkoisten puolelle. Punaisten puolella taisteli puolestaan venäläisiä sotilaita. Sota oli erittäin verinen. Myös sen jälkiselvittelyissä kuoli hävinneen punaisen osapuolen sotilaita paljon teloituksissa ja vankileireillä. Suomen Pankki toimi kolmen kuukauden ajan punaisen kansanvaltuuskunnan alaisuudessa. Siksi senaatti joutui kehittämään sodan aikana erilaisia hätäratkaisuja korvatakseen Suomen Pankin menetyksen. Tämä rahamuseon näyttely kertoo Suomen Pankin toiminnasta sisällissodan aikana. Se kertoo myös, miten sota vaikutti Suomen rahatalouteen ja maksuvälineisiin. #rahamuseo #1918
Vihan kevät – Helsinki 1918	20180202	20180325	Helsingin kaupunginmuseo	Hakasalmen huvila muuttuu ainutlaatuisiksi poikkitaiteelliseksi näyttämöksi, kun kirjailija Sirpa Kähkösen käsikirjoittama Vihan kevät – Helsinki 1918 -

				<p>episodinäytelmä saa siellä kantaesityksensä 1.2.2018. Tunnelmaa luovana taustana toimii Japo Knuutilan ja Jan Kailan luoma valokuva- ja videoinstallaatiokokonaisuus. Installaatio on avoinna yleisölle aina museon aukioloaikoina.</p>
Nuoret sodassa - osallistava esitys	20180213	20180323	Helsingin kaupunginmuseo	<p>Minkälaista oli elämä Helsingissä keväällä 1918? Ruoka oli kortilla ja sitä jonotettiin. Moni näki nälkää. Väki osoitti mieltään, levottomuudet ja väkivallanteot olivat yleisiä. Kaupunkilaiset pelkäsivät katutaisteluita ja vaarallisia tauteja. Osa nuorista osallistui maanalaiseen toimintaan tai punakaartin taisteluihin.</p> <p>DOT ry:n draamapedagogit johdattavat koululaiset vuoden 1918 tunnelmiin sekä teettävät harjoituksia, joiden avulla ymmärrys vaikeasta ajasta toivottavasti kasvaa. Esityksessä nostetaan esille kiistanalaisia kysymyksiä keskustelun pohjaksi, antamatta kuitenkaan nuorille valmiita vastauksia. Työskentely kysymysten parissa jatkuu kouluissa museon laatiman virkeaineiston avulla.</p> <p>Paikka: Vihan kevät -näyttely, Hakasalmen huvila, Mannerheimintie 13b. Kohderyhmä: 7-9.lk, lukio ja 2. aste. Aika: ti-pe 28.2.-23.3.2018. Ilmoittautumiset Kultus-Oppimisen kulttuurikalenterin kautta.</p>
Vihan kevät - Helsinki 1918 - valokuvainstallaatio	20180202	20180325	Helsingin kaupunginmuseo	<p>Hakasalmen huvilassa avautuu 2. helmikuuta Japo Knuutilan ja Jan Kailan luoma installaatiokokonaisuus, joka haastaa katsomaan sisällissodan ajan helsinkiläistä silmiin. Huvilan yläkerran huoneissa on kussakin interiööri, joka rakennettu vuoden 1918 tapahtumiin liittyvistä dokumenteista, vanhasta ja uudesta valokuvasta sekä liikkuvasta kuvasta.</p>
Suomen kuningas	20180209	20181028	Museo Milavida	<p>Mitä, jos Suomesta olisikin tullut monarkia? Suomen tasavalta täytti juuri täydet sata vuotta, mutta historia olisi voinut mennä toisinkin. Vuonna 1918 monarkistit halusivat tehdä Suomesta kuningaskunnan.</p> <p>Oliko kuningashankkeessa kyse haihattelusta vai reaalipolitiikasta? Museo Milavida paljastaa keväällä 2018 näyttelyssään myös monarkian vastustajien kuningasseikkailuksi parhaan hankkeen taustat.</p>
Taistelujen jälkeen 1918 – kosto, rangaistuksia ja katkeria muistoja	20180407	20180407	Suomen Sukututkimusseura	<p>Suomen Sukututkimusseuran Teemalauantai 7.4. klo 10 - 15: Taistelujen jälkeen 1918 – kosto, rangaistuksia ja katkeria muistoja</p> <p>Klo 10.00 Yliopistotutkija, FT Sami Suodenjoki (Tampereen yliopisto): Sotavankikysymys ja vankileirit 1918 Klo 11.00 Kirjailija Sirpa Kähkönen: Elämä arkistoissa – sisällissodan tutkiminen suvun sisäisenä veloitteena</p>

				<p>Klo 12.40 FT, dosentti Lars Westerlund: Sotasurmaprojekti ja sen pohja-aineisto sukututkijan apuna Klo 13.40 Yliopistonlehtori, TT, dosentti Ilkka Huhta (Helsingin yliopisto): Papisto sisällissodassa</p> <p>Tilaisuus järjestetään Tieteiden Talolla (Kirkkokatu 6, Helsinki)</p>
Vuoden 1918 sodan ja heimosotien keskeiset henkilöhistorian lähdeaineistot	20181117	20181117	Suomen Sukututkimusseura	<p>Suomen Sukututkimusseuran koulutuspäivä 17.11.2018 klo 9–16:</p> <p>Vuoden 1918 sodan ja heimosotien keskeiset henkilöhistorian lähdeaineistot Koulutuspäivän aikana käydään läpi vuoden 1918 sodan punaisen ja valkoisten keskeisimmät henkilöhistoriaa valottavat lähdeaineistot ja niiden käyttö. Lisäksi tutustutaan vuosien 1918–1922 heimosotiin osallistuneita suomalaisia koskeviin lähteisiin.</p> <p>Koulutuspäivä pidetään Tieteiden Talossa (Kirkkokatu 6, Helsinki) sali 404, opettaja FT Jukka Partanen.</p>
SUOMI JA SUOMALAISET VUONNA 1917	20180313	20180313	Tampereen seudun työväenopisto	<p>Miltä Suomi näytti itsenäistymisen kynnyksellä? Entä mitä vallankumouksen, pulan, toivon ja vihan vuonna oikeasti tapahtui? Miksi itsenäistymistä seurasivat synkät sisällissodan kuukaudet?</p> <p>Historiantutkija Samu Nyströmin luento tarjoaa monipuolisen kuvan maailmaan ja tapahtumiin, joiden seurauksena itsenäisyyden juhluvoittoa seuraa kansalaissodan muistovuosi.</p> <p>FT Samu Nyström on Helsingin yliopiston Suomen ja Pohjoismaiden historian dosentti, joka on erikoistunut mm. ensimmäisen maailmansodan ja Suomen sisällissodan historiaan. Nyström on julkaissut lukuisia tietokirjoja Suomen historiasta.</p>
SISÄLLISSODAN MUISTOT 1918 kuvissa, kirjoissa ja muistissa - luentosarja	20180111	20180419	Työväenmuseo Werstas ja Tampereen seudun työväenopisto	<p>Suomen sisällissota kosketti koko kansaa sekä sodan aikana, että pitkään sen jälkeen. Kaikki eivät osallistuneet rintamatapahtumiin, mutta eivät silti välttyneet sodan arjelta. Sodan jälkeen voittajat kirjoittivat historiaa, eikä kaikista kokemuksista voinut edes puhua ääneen.</p> <p>Miksi keväällä 1918 nähtiin nälkää? Miten sodasta palattiin työhön ja arkeen? Millainen oli sodasta annettu virallinen kuva? Kuinka läheisten kuolemaa käsiteltiin, entä miten sodan kokemuksia muistettiin ja muisteltiin?</p> <p>Työväenmuseo Werstaan luentosarja käsittelee sisällissodan kokemuksia ja</p>

				<p>muistoja arkipäivän näkökulmasta keväällä 2018, kun sisällissodasta tulee kuluneeksi 100 vuotta.</p> <p>Luennot 11.1., 25.1., 8.2., 22.2., 8.3., 22.3., 5.4. ja 19.4.</p>
VUODEN 1918 SOTA JA SEN LÄHTEET	20180310	20180311	Suomen sukututkimusseura, Tampereen seudun sukututkimusseura ry ja Tampereen seudun työväenopisto	<p>Sampolassa pidetään tietoisuutta sukututkimuksen ajankohtaisista aiheista, kuten digitaalisista aineistoista, kerronnallisuudesta sukututkimuksessa ja geneettisestä sukututkimuksesta. Sampolan aulassa on näytteilleasettajia sekä sukututkimusaiheinen näyttely.</p> <p>Lauantai 10.3.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vuoden 1918 sodan valkoisten lähteet - yliopistotutkija FT, dosentti Markko Tikka • Naiset Suomen sisällissodassa - yliopisto-opettaja, VTT Tiina Lintunen • Vuoden 1918 sisällissota työväen muistitiedossa - erikoistutkija, FM Pete Pesonen • Vuoden 1918 sodan valokuvat - tutkija, FL Antti Liuttunen <p>Sunnuntai 11.3.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vapaussoturien elämäkerran rakentaminen - tutkija, FT Jukka Partanen • Kolme vuoden 1918 kokonutta: Jahvetti Moilanen, Kullervo Manner ja Esko Rieki, - FT, dosentti, professori h. c. Matti Lackman • Punamuistelmia ja muuta aineistoa Kansan Arkistossa - Kansan Arkisto • Vuoden 1918 sodan punaisten lähteet - tutkija FT Tuomas Hoppu
TAMPEREEN TAISTELUT 1918 – 100-VUOTISSEMINAARI	20180407	20180407	Vapaussodan Tampereen Seudun Perinneyhdistys ja Tampereen seudun työväenopisto	<p>Esitelmät:</p> <p>Vapaussota ja itsenäisyytemme varmistaminen Kalervo Sipi, Vapaussodan Perinneyhdistyksen puheenjohtaja</p> <p>Tampereen taistelut keväällä 1918 Markku Rauhalampi, Vapaussodan Tampereen Seudun Perinneyhdistyksen puheenjohtaja</p> <p>Lääkintähuolto Tampereen taistelujen pyörteissä Eeva Tammi, sotahistorioitsija</p> <p>Musiikkia: ”1918 Tampereen vaihe”, oopperaesitys EIKU ry:n nuoret taiteilijat</p>
Tuomo Rosenlund ja Mika Hannula: Paikan muisti 1918–2018	20180609	20180819	Tampereen taidemuseo	<p>Kuvataiteilijan ja tutkijan yhteistyöprojekti Paikan muisti 1918–2018 yhdistää tieteellistä ja taiteellista tapaa hahmottaa ja luoda todellisuutta. Se keskittyy tiettyjen tamperelaisten paikkojen historian ja nykyisyyden vuorovetoon, paikan kokemuksellisuuden kautta avautuvaan tarinaan suomalaisuuden sadan vuoden</p>

				<p>kaaresta.</p> <p>Näyttelykokonaisuus koostuu kuvallisesta ja tekstillisestä materiaalista. Kuvallinen materiaali koostuu paikan päällä toteutetuista tussipiirroksista. Näyttelyn yhteydessä niiden rinnalle toteutetaan tilaan ja tilanteeseen parhaiten soveltuvia modifikaatioita, kuten jättikokoisia seinäpiirustuksia ja videoprojisoiteja alkuperäismateriaalista. Tekstimateriaali koostuu viidestä esseestä, jotka keskittyvät paikan muistiin ja muistoihin, niiden aktualisoimiseen tässä ja nyt. Esheet ovat mikrohistoriaa, pienten venähdyksien ja virityksien kautta rakentuvaa tarinaa.</p> <p>Kuva: Tuomo Rosenlund: Satakunnan silta, Tampere, lokakuu 2017. Tussi paperille 42x30 cm, 2017</p>
Vapaaehtoisten luotsien kulttuurikävely Kapinaraitti 1918 -raitille	20180328	20180328	Kulttuurikasvatusyksikkö TAITE	<p>Vapaaehtoisen luotsien kulttuurikävelyllä suunnataan maaliskuussa Kapinaraitti 1918 -raitille. Kulttuurikävelyllä tutustutaan vuoden 1918 tapahtumiin liittyviin kohteisiin Tammelan ja keskustan alueella.</p> <p>Matkan varrella myös osallistujilla on mahdollisuus kertoa omia tietojaan kohteista. Luotsit ovat Tampereen kaupungin vapaaehtoisia, jotka lähtevät seuraksi kulttuurin pariin, liikkumaan tai luontoon. Vapaaehtoisten järjestämällä kulttuurikävelyillä seurataan kulttuuripalveluiden tuottamia kulttuuriraitteja.</p> <p>Kävelylle lähdetään klo 13 Kalevankankaan hautausmaan kappelin portilta, joka sijaitsee Kalevantien varressa kukkakaupan vieressä. Kävelyn kesto on noin 1h 30 min.</p> <p>Lisätietoja luotsitoiminnasta: www.tampere.fi/taite/luotsit</p>
Neljänteen polveen, sata suomalaista runoa vuonna 1918 + 100 -runoantologian julkistaminen	20180515	20180515	Jorma Vakkuri runoantologian toimittajana	<p>1918-sisällissota 2018-arjessa, miten runo selviää? Seitsemän runoilijan runoantologia "Neljänteen polveen, sata suomalaista runoa vuonna 1918 + 100" vastaa osaltaan. Teoksen kaikissa runoissa on jotain nykyarjessa tuntuva, joka viittaa sisällissotaan.</p> <p>Kirja julkistetaan 15.5.2018 eli Sisällissodan päättymisen 100-vuotispäivänä. Tilaisuus alkaa klo 17 ja päättyy klo 19. Näyterunoja esitetään klo 17:30 alkaen kirjan osastojaon mukaan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jäätä, leipää vai viiniä, jäkälää sentään 2. Maassa veli ja sisko, maassa 3. Perusluottamus railolla 4. Sovintolehmiä ei ammu 5. Sisällisrauhaa <p>Julkistamistapahtuma pidetään Helsingin Suomenkielisen Työväenopiston Opistotalon 2. kerroksen aulassa, osoite Helsinginkatu 26.</p>

				Neljänteen polveen Facebookissa: https://www.facebook.com/neljanteenpolveen/ .
1918 – huutoja ja kaikuja	20180203	20180204	Kansallinen audiovisuaalinen instituutti	Elokvakamerat eivät juuri tallentaneet vuoden 1918 traagisia tapahtumia Suomessa. Lähes kaikki jäljelle jäänyt elävä kuva on enemmän tai vähemmän lavastettua, rekonstruoitua eikä siitä löydy sodan aiheuttamaa inhimillistä kärsimystä ja tuhoa. Aihe sai pitkään olla dokumenttielokuvantekijöiden ulottumattomissa, ja suuret kertomukset tuotiin kansakunnalle kaunokirjallisuuden tai näytelmäelokuvan muodossa. Viimeisten vuosikymmenien aikana tapahtumat ovat kuitenkin alkaneet hahmottua, pääosin laajojen valokuvakokoelmien, asiakirjojen ja aikalaismuistelmien avulla. DocPoint – Helsingin dokumenttielokuvafestivaalin, Risto Jarva -seuran ja KAVIn järjestämässä kaksipäiväisessä seminaarissa pureudutaan moniin sisällissodan synnyttämiin universaaleihin teemoihin. Rungon muodostavat aihetta monessa elokuvassaan käsitelleen dokumentaristi Seppo Rustaniuksen tärkeimmät teokset.
Metsäkansan laulu	20180418	20180728	Metsäkansan kulttuuriseura ry	Melodraama Metsäkansan kylän tapahtumista Metsäkansan kylä joutui vuoden 1918 tapahtumien keskipisteeseen. Perääntyvät punaiset asettuivat kylälle ja pitivät isäntiä ja taloja otteessaan, kunnes tuli käsky polttaa Metsäkansan talot ja ampua niin sotavangit kuin isännätkin. Sopuun ei ollut mahdollisuutta, vaan ainoa vaihtoehto oli taistelu ja katkera kostonkierre. Kylän traagiset tapahtumat vuodatetaan kyyneliksi kirjailija Arto Seppälän sanojen ja säveltäjä kapellimestari Leif Segerstamin musiikin voimalla. Segerstamin säestyksellä punasotilaan roolia tulkitsee näyttelijä Martti Suosalo. Teoksen ohjaa Leena Salonen. Metsäkansan laulu on ponnistus vihaa vastaan nyt, kun tapahtumista tulee kuluneeksi 100 vuotta. Produktio on Kansan Sivitysrahaston tukema ja sen suojelijoina toimivat kansanedustajat Tarja Filatov ja Pauli Kiuru. Esitykset: Aleksanterin teatteri, Helsinki 18.4. klo 19 ja 19.4. klo 19 Työväen musiikkitapahtuma, Valkeakoski 28.7. klo 13
Punapaula ja Valkoville	20180210	20180217	Tukkateatteri	”Kenen syy on, että me ollaan vankina täällä, punaisten kun rupesivat kapinoimaan vai valkoisten, jotka piirittävät rauhallisia nälkäisiä ihmisiä?” Huhtikuun toisen päivän ilta 1918. Kaksi nuorta päätyy sattumalta samaan kellarivarastoon Tampereen keskustassa. Toinen on punaisen, toinen valkoisen puolen kasvatti. Tykistökeskitys sulkee heidät kuin vankityrmään. Kolme vuorokautta heillä on vain toisensa ja kasvava kuolemanpelko.

				<p>Voiko kasvatuksen ja ympäristön luoman vihan ja pilkan voittaa? Onko nuorilla mitään, mikä auttaisi ymmärtämään toista? Mitä tarvitaan yhteistyön syntymiseen?</p> <p>Kantaesityksen on ohjannut ja käsikirjoittanut Jukka-Pekka Rotko. Musiikin on säveltänyt Eero "Safka" Pekkonen.</p> <p>Esitykset: La 10.2. klo 14 ja klo 16 La 17.2. klo 14 ja klo 16</p>
Muistoissamme kevät 1918	20180304	20180408	Eliisa-teatteri	<p>Suomen kansaa koetelleiden tapahtumien muistoksi Eliisa-teatteri on tuottanut esityksen Muistoissamme kevät 1918. Tuona kansan kohtalon keväänä kärsimys oli yhteinen ja kosketti niitäkin, jotka halusivat pysytellä erossa sodan osapuolista ja selviytyä kauhujen keskellä. Sanoin ja aikakauteen sopivin sävelin kuvailemme Tampereen ja lähitiendien tapahtumia maaliskuu-toukokuussa 1918.</p> <p>Käsikirjoitus, ohjaus ja puvustus: Merja Kurkinen Kertojat: Merja Kurkinen ja Tea Lehmuskoski Laulajat: Sirpa Järnberg, Marja-Terttu Paloniemi, Tuulika Valta, Olli-Pekka Tuomi ja Eero Koskiranta Pianisti: Juhana Mattila</p> <p>Esitykset: 4.3.2018 klo 16 Oriveden kirkko, Keskustie 17, Orivesi 11.3.2018 klo 16 Serlachius-museo Gösta, Joenniementie 47, Mänttä 25.3.2018 klo 16 Messukylän kirkko, Messukylänkatu 54, Tampere 8.4.2018 klo 16 Aleksanterin koulun juhlasali, Hallituskatu 26, Tampere</p> <p>Esityksen kesto on noin yksi tunti, ei väliaikaa. Kuva: Eino Bergius, Vapriikin kuva-arkisto</p>
Jääkärilippu ja sotilasvala 100 v.	20180213	20180213	Jääkäripataljoona 27:n perinneyhdistys ry	<p>Jääkärit vanhoivat valan ensimmäisinä sotilaina Suomen lailliselle hallitukselle 100 vuotta sitten, 13.2.1918, Liepajassa Pyhän Kolminaisuuden kirkossa. Samassa yhteydessä vihittiin Jääkärilippu, ensimmäinen itsenäisen Suomen joukko-osastolippu. Jääkärit aloittivat valaa seuraavana päivänä paluumatkansa itsenäistyneeseen Suomeen Liepajasta laivoilla.</p> <p>Jääkäripataljoona 27 perinneyhdistys, Puolustusvoimat, Latvian Kansallisarkisto, ja Suomen suurlähetystö Latviassa järjestävät yhdessä sotilasvalan ja Jääkärilipun vihkimisen 100-vuotisjuhlallisuuksien Liepajassa 13.2.2018.</p>
Jääkäreiden kotiinpaluun 100-vuotismuistojuhllaisuudet	20180223	20180225	Jääkäripataljoona 27:n perinneyhdistys ry	<p>Vaasan kaupunki, Jääkäripataljoona 27:n Perinneyhdistys ja Puolustusvoimat järjestävät Vaasassa 23.-25.2.2018 jääkärien kotiinpaluun 100-vuotismuistojuhllaisuudet.</p>

				<p>Samassa yhteydessä järjestetään yleisölle avoin Jääkäriseminaari, jonka ohjelmasta vastaavat Kauhavan kaupunki ja Jääkärisäätiö.</p> <p>Juhlallisuuksien ohjelma Perjantai 23.2. - klo 13-16 Jääkäriseminaari Vaasan kaupungintalolla. Avoin yleisölle. - klo 19-20.30 Saksalaisen sotilassoittokunnan konsertti Vaasan kirkossa. Avoin yleisölle.</p> <p>Lauantai 24.2. - klo 9-9.30 Seppeleenlaskut sankarihautamuistomerkillä, Vapaussodan sankarimuistomerkillä, Vaasaan haudattujen jääkärien muistomerkillä ja perinnemuurille. Avoin yleisölle. - klo 11-12.30 Paraatikatselmus ja ohimarssi Vaasan torilla. Avoin yleisölle. - klo 14-16 Pääjuhla Vaasan kaupungintalolla. Kutsuvieraille.</p> <p>Sunnuntai 25.2. - klo 10-11.15 Jumalanpalvelus Vaasan kirkossa. Avoin yleisölle. - klo 12 Seppeleenlasku Jääkäripatsaalle Hovioikeudenpuistossa. Avoin yleisölle.</p>
Jääkärimarssin 100-vuotisjuhlakonsertti	20180119	20180119	Jääkäripataljoona 27:n perinneyhdistys ry	<p>OHJELMA</p> <p>Jääkärilippu saapuu, Jääkärien marssi Jean Sibelius Promootiomarssi Kaartin Soittokunta Tervetulosanat, Jääkäripataljoona 27 perinneyhdistyksen hallituksen puheenjohtaja Pertti Laatikainen Leevi Madetoja Alkusoitto-fantasia, op. 69 Kaartin Soittokunta Valtiovallan tervehdys, Eduskunnan puhemies Maria Lohela Musiikkia jääkärivänrikki Sam Sihvon laulunäytelmästä Jääkärien morsian, Angelica Glas, Antti Tuomaala, Kaartin Soittokunta Juhlapuhe, professori Laura Kolbe Jean Sibelius Finlandia, op. 26 Kaartin Soittokunta, Ylioppilaskunnan Laulajat, Kaaderilaulajat ja Emo Ensemble</p> <p>Loppusanat ja huomionosoitukset, Jääkärisäätiön puheenjohtaja Jukka Pennanen Jean Sibelius Jääkärien marssi, op. 91a Kaartin Soittokunta, Ylioppilaskunnan Laulajiin ja Kaaderilaulajat ja Emo Ensemble Fredrik Pacius</p>

				Maamme Kaartin soittokunta, johtajana musiikkimajuri Pasi-Heikki Mikkola, solisteina Angelika Klas ja Antti Tuomaala
Museokeski- viikkojen 1918-luentosarja	20180314	20180425	Hämeenlinnan kaupunginmuseo	Hämeenlinnan kaupunginmuseo järjestää Museo Skogsterin Museokeski- viikoissa luentosarjan vuoden 1918 tapahtumista. Sarjassa kuullaan valtakunnan eturivin historioitsijoita. Tilaisuudet alkavat Museo Skogsterin seminaaritala Anderssissa keskiviikkoiltoisin klo 17.00, vapaa pääsy. 14.3. Suomen tie sisällissotaan FT Tuomas Hoppu 21.3. Punaista hallintoa, punakaarteja ja puolueettomuutta – Hämeenlinnan työväestö keväällä 1918 FT Ilkka Teerijoki 28.3. Sisällissodan vankileirien todellisuus ja muistot FT Sami Suodenjoki, Tampereen yliopisto 4.4. Kohti sisällissotaa – sortokauden maanalainen vastarinta ja kansallisen kertomuksen murtumat kirjailija FT Minna Majjala 11.4. Sisällissodan jälkeinen Suomi FT Marko Tikka, Tampereen yliopisto 18.4. Pohjoinen Guernica – vuoden 1918 muistamisesta ja unohtamisesta FT Ulla-Maija Peltonen, SKS 25.4. Miksi Saksa auttoi valkoisia sisällissodassa 1918? emeritusprofessori Seppo Hentilä
Länkipohjan 1918 tapahtumien muistelutilaisuus ja Länkipohja 1918 EP:n julkaisu	20180317	20180317	V.A. Virtanen	Länkipohjan tapahtumien muistelutilaisuus 17.3.2018 klo 16 Länkipohja 1918 - EP:n julkaisu 100 vuotta sitten eriarvoisuudesta kumpuava katkeruuden voima valjastettiin sosialistisen ihanteen edistämiseen ja syntyi valtataistelu, joka sai aikaan traagisen koston kierteen Suomessa. Länkipohjan maalaisyöllä rikkoutui keväällä 1918, kun se toimi tämän vapaustaistelun verisenä näyttämönä. Ohjelma - Luento sisällissodan syistä ja seurauksista sekä Länkipohjan tapahtumista keväällä 1918 - V.A.Virtanen - Musiikkiesitys - V.A.Virtanen Tilaisuus järjestetään Länkipohjan kylätilassa, Länkipohjantie 15. Vapaa pääsy.
1918 - Sisällissota valokuvien kertomana	20180128	20180520	Kansallisarkisto	Kansallisarkiston verkkonäyttely 1918 – Sisällissota asiakirjojen kertomana käy läpi sisällissodan vaiheet viikko viikolta valkoisten ja punaisten lähteiden, mutta myös aikaisten silmin.

				<p>Kansallisarkisto julkaisee Facebookissa kevään aikana 28.1.2018 alkaen sotakirjailija Konrad Westlinin kokoamaa kuva-aineistoa. Kuva-arkisto, johon sisältyy yli</p> <p>1 000 kuvaa ja jonka Westlin myös on varustanut yksityiskohtaisilla tiedoilla, kertoo vuoden 1918 tapahtumista ja ihmisistä. Kuvat eivät anna puolueetonta kuvaa tapahtumista, koska ne liittyvät suojeluskuntien, jääkärien ja valkoisten joukkojen toimiin vuoden 1918 sodassa. Aineistoa säilytetään Kansallisarkiston Vaasan toimipaikassa.</p>
Tuomas Tepora & Aapo Roselius (toim.): Rikki revitty maa	20180101	20181231	Gaudeamus	<p>Vuonna 1918 Suomi raastettiin kahtia väkivaltaisesti. Sisällissota jakoi kansakunnan ja jätti syvät haavat sen muistiin. Oliko sota välttämätön paha, vapauttaisto itsenäisyyden takaamiseksi vai kansan hätähuuto sarron alla?</p> <p>Tuomas Teporan ja Aapo Roseliuksen toimittamassa Rikki revitty maa -teoksessa Suomen sisällissodan syitä, tapahtumia ja seurauksia käydään läpi yli sadan vuoden aikajänteellä. Teos tarkastelee laajalti niin sotaan johtaneita ja siihen liittyneitä tapahtumia kuin ajan yhteiskunnallista ilmapiiriäkin. Esille pääsevät myös aiemmin vähemmälle huomiolle jääneet naisten ja lasten kokemukset.</p> <p>Sisällissota ja sen yhteydessä käydyt heimosodat vaikuttivat myös huomattavasti käsityksiin suomalaisuudesta. Vuosikymmenten kuluessa sotaa onkin muisteltu monin tavoin ja sisällissodan aiheuttamasta tragediasta on tullut osa kansakuntaa yhdistävää suurta tarinaa.</p>
Vapaussodasta 100 vuotta - tapahtumia Länsi-Uudellamaalla	20180414	20180414	Helsingin reservipiirit	<p>Opastettu kiertoajelu sadan vuoden takaisille tapahtumapaikoille Nummela-Lohja-Siuntio-Espoo-Helsinki. Kesto n. klo 8-18.</p> <p>Hinta n. 30 eur sis. bussin, oppaan ja virvokkeita. Lounas on omakustanteinen.</p>
Kylmien kyytimies	20180309	20180413	Tukkateatteri	<p>Antti Tuurin Kylmien kyytimies nähdään ensimmäistä kertaa näyttämöllä tamperelaisessa Tukkateatterissa.</p> <p>Amerikasta palannut Jussi Ketola ja hänen Prokli-hevosensa kaapataan maaliskuussa 1918 Kauhavan asemalta junaan ja kohti Tampereen valtausta. Aseistakieltäytyjä ja sosialisti Ketolasta tulee näin osa valkoista armeijaa, jonka huoltojoukoissa hän kyyditsee niin haavoittuneita kuin kaatuneitakin.</p> <p>Kylmien kyytimiehen näyttämöversiossa toiseksi päähenkilöksi Jussi Ketolan ohella nousee Prokli, pystypäinen ja utelias suomenhevostamma, joka kulkee Ketolan rinnalla läpi kansalaissodan kiivaimpien taistelujen.</p> <p>Kylmien kyytimies kysyy, onko sodassa koskaan mahdollista olla puolueeton. Ja se kysyy, miten on mahdollista säilyttää oma aatteensa ja ihmisyytensä sodan keskellä.</p>

				Antti Tuurin teoksen on dramatisoinut ja ohjannut Tukkatheaterille teatteri- ilmaisun ohjaaja Terhi Tuominen.
Kenen Suomi? Sammatti 1918	20180512	20180512	Eeva Joenpelto -seura ry	Kaikille avoin, maksuton kansalaisseminaari 12.5.2018. Näkökulmia sisällissotaan tieteen ja taiteen keinoin. Tieteellistä näkökulmaa edustavat Pekka Hallberg, joka piirtää valtiollisen kehityskaaren ja Seppo Hentilä, joka kysyy, miten saksalainen Suomi oli. Jukka Kekkonen vertailee Suomen ja Espanjan, osin muidenkin maiden sisällissotia. Anne Heimon aiheena on "Kapinan muistot Sammatissa" ja Ulla-Maija Peltosen "Muistamisen vastuu ja välttämättömyys". Taiteen näkökulmaa edustavat mm. Joenpellon Grönrooska, joka astuu lavalle Marja Kosken tähdittämänä. Eeva Joenpellosta väitellyt Tiina Mahlamäki otsikoi esitelmänsä: "Tual se ny ny istuu, trappusil." Kaunokirjalliset kuvaukset 1918 vankileiriltä kotiin palaavista ja kotona odottavista. Kirjailija Kjell Westö kulkee Missä kuljimme kerran- maisemissa. Musiikkia. Sammatin koulu, Lohilammentie 5, 09220 Sammatti. Kokoontuminen 09.15 ja ohjelma 10.00 - 16.30.
Heinola 1918 - seminaari	20180322	20180322	Heinolan museot	Heinola 1918 -seminaari Heinolan WPK-talolla 22.3. klo 18 - 20.30 Ohjelma: - Seminaarin avaus, Heinolan valtuuskunnan puheenjohtaja Veli-Matti Kunttonen - Heinolan seutu punaisten ja valkoisten sotilaallisissa suunnitelmissa, FT Jukka Kulomaa - Viisi veljestä ja sota, FM Leena Kekkonen - Pohjalainen näkökulma - Tammikuu 1918, kirjailija Antti Tuuri - Keskustelua - Kahvitarjoilu Vapaa pääsy
Tidsresan Hertonäs 1917	20180514	20180518	DOT r.y.	Hertonäs 1917 on historiallinen aikamatka koululaisryhmille Herttoniemen kartanolla 14-18. toukokuuta 2018. "On marraskuun 15. päivä 1917. Kylmä marraskuinen aamu. Työväenliike on kahta päivää aikaisemmin julistanut Suomen suuriruhtinaskuntaan suurlakon." Aikamatka kertoo maassamme vallinneesta tilanteesta marraskuussa 1917 jolloin kansamme jakautui kahtia ja siitä, miten se vaikutti ihmisten elämään, mielipiteisiin ja päätöksiin juuri ennen sisällissodan puhkeamista. Osallistujat kohtaavat 1,5 h kestäväen kierroksen aikana sekä oikeita historiallisia että fiktiivisiä hahmoja, jotka edustavat eri yhteiskuntaluokkia ja vakaumusta.

				Esityskieli on ruotsi. 4-6 lk, yläaste, lukio ja kielikylpyluokat. Varaukset: info@dotdot.fi
Aikamatka Päivä maalla	20180521	20180525	DOT r.y.	Miten elettiin maalla 100 vuotta sitten? Tule mukaan aikamatkalle vuoteen 1918. Knusbackan maalaistalon vähistä varastoista on viety ruokaa. Kuka on ottanut ruokaa ilman lupaa ja miksi? Voisivatko lapset auttaa Knusbackan asukkaita? Suosittu aikamatka Päivä maalla on draamaleikki 1900-luvun maalaistaloon, jossa lapset vanhanaikaisiin pukuihin pukeutuneina saavat vanhanaikaiset nimet ja osallistuvat talon töihin, vapaa-aikaan, lauluun, leikkiin ja ruokailuun n. 2 tunnin ajan. Aikamatka on suunnattu päiväkodeille, esikouluille ja peruskoulun ensimmäisille luokille. Se sopii myös aikuisryhmille. Draamaleikki järjestetään Herttoniemen kartanolla suomeksi viikolla 21. ja ruotsiksi viikolla 22.
En dag på landet	20180528	20180601	DOT r.y.	Miten elettiin maalla 100 vuotta sitten? Tule mukaan aikamatkalle vuoteen 1918. Knusbackan maalaistalon vähistä varastoista on viety ruokaa. Kuka on ottanut ruokaa ilman lupaa ja miksi? Voisivatko lapset auttaa Knusbackan asukkaita? Ruotsinkielisille päiväkodeille, esikouluille ja peruskoulun 1. – 2. luokille Herttoniemen kartanolla viikolla 22. Suomeksi viikolla 21.
Satavuotias yö - soiva valokuvanäyttely Suomenlinnassa	20180322	20180906	Hysteriset oireet -hanke (Hanna Koikkalainen, Katja Lautamatti, Heta Kaisto, Laura Airola)	Valokuvaaja Hanna Koikkalaisen soiva valokuvanäyttely "Satavuotias yö" käsittelee kuvin, sanoin ja äänin Suomen sisällissotaa ja sen kaikuja. Sen keskiössä on sisällissodan kokemuksellisuus, vaietut tunteet, unohdetut yksityiskohdat, pusikoituneet joukkohaudat, aikalaiskuvien katseet ja arkiset muistot. Esillä on muun muassa arkistokuvia, arkistoäänitteitä, esineistöä sekä uusia kuvia tapahtumapaikoilta vuoden 1918 Suomessa. Näyttely avautuu ensimmäiseksi kuukaudeksi historiallisen Tenalji von Fersen -rakennuksen 1700-luvun tunnelmallisiin leipomokäytäviin, joihin sata vuotta sitten oli sijoitettu punavankeja. Sieltä se siirtyy kesäksi Suomenlinna-museoon. Avajaiskonsertissa sisällissodan lauluja esittävät mm. Pekko Käppi & ja Iida Savolainen. Hanna Koikkalainen: Soiva valokuvanäyttely "Satavuotias yö" 25.3.-18.4.2018, Tenalji von Fersen, Suomenlinna 29.4.-6.9.2018, Suomenlinna-museo Avajaiset ja konsertti torstaina 22.3.2018 klo 18, Tenalji von Fersen, Myllysalin (rakennus B1)
Sisällissodan muistoviikot Lahden museossa -luentosarja	20180416	20180426	Lahden kaupunginmuseo	ma 16.4. klo 18 Koti ja yhteiskuntarauha – vuoden 1918 kaiut Lahden Paavolassa dosentti Riitta Niskanen ti 17.4. klo 18 Thomé-veljesten kohtalo ja elämä punaisessa Etelä-Suomessa

				<p>dosentti Marko Paavilainen to 19.4. klo 18 Lahden punavankimuistomerkki kuvanveistäjä Erkki Kannosto ma 23.4. klo 18 Naiset aseissa – Lahden punainen naiskomppania professori emeritus Antti Karisto ti 24.4. klo 18 Vihapuhetta ja sovinnonhalua: Suomen kirjailijoiden suhteesta vuoden 1918 tapahtumiin professori emeritus H. K. Riikonen to 26.4. klo 18 Sisällissodan taistelut ja jälkiseuraukset dosentti Hannu Takala</p> <p>Museon sisäänkäsytipun hinnalla. Kuva: Juha Tanhua</p>
Kaupunkikävelyt sisällissodan tapahtumapaikoille Lahdessa	20180416	20180424	Lahden kaupunginmuseo	<p>ma 16.4. klo 16 Lahti 1918 – kaupunki sotänäyttämönä ja jäljet kaupungissa dosentti Riitta Niskanen ja dosentti Hannu Takala Lähtö Kauppatorin Kaivolta, päättyy Radiomäen Vanhalle hautausmaalle ti 17.4. klo 12 Taistelu Lahdesta ja Kivatulikukulasta dosentti Hannu Takala Lähtö Urheilukeskuksen Kampailuareena P-alueelta ke 18.4. klo 12 Koti ja yhteiskuntarauha – vuoden 1918 kaiut Lahden Paavolassa dosentti Riitta Niskanen Lähtö Kymintien ja Ainonkadun kulmasta to 19.4. klo 16 Taistelu Lahdesta ja Kivatulikukulasta dosentti Hannu Takala Lähtö Urheilukeskuksen Kampailuareena P-alueelta ma 23.4. klo 16 Koti ja yhteiskuntarauha – vuoden 1918 kaiut Lahden Paavolassa dosentti Riitta Niskanen Lähtö Kymintien ja Ainonkadun kulmasta ti 24.4. klo 12 Lahti 1918 – kaupunki sotänäyttämönä ja jäljet kaupungissa dosentti Riitta Niskanen ja dosentti Hannu Takala Lähtö Kauppatorin Kaivolta, päättyy Radiomäen Vanhalle hautausmaalle</p> <p>Kesto 90 min, liput 10€ Kuva: Lassi Häkkinen / Lahden kaupunki</p>

1918 -näyttelyt Lahden museoissa	20180329	20180812	Lahden kaupunginmuseo	<p>1918-installaatio</p> <p>Historiallinen museo, 29.3.–27.5. Vuoden 1918 tapahtumat koskettivat myös Fellmanin kartanoa, jonne päätyi sodan aikana suutariksi jäänyt pommi. Huone 12 lavastetaan sodanaikaiseksi kartanon huoneeksi. Huone toimii ikkunana Lahden 1918 tapahtumiin. Lavastus: Amadeu Vives Sisältö: Amanuenssi Ilkka Kuhanen ***</p> <p>Fellmanin pelto -videoesitys Hiihtomuseo, 17.4.–22.4. ja 24.4.–29.4. arkisin klo 9–16 ja la-su klo 11–15, näytökset tasatunnein Taiteilija Kaisa Salmen toteuttama Fellmanin pelto -videoteoksen esitykset. ***</p> <p>Erkki Kannoston retrospektiivinen näyttely Lahden taidemuseo, 15.6.–12.8. Erkki Kannoston retrospektiivinen näyttely sisältää Punavankimuistomerkkiä käsittelevän osaston.</p>
En dag på landet	20180528	20180601	DOT r.y.	<p>Miten elettiin maalla 100 vuotta sitten? Tule mukaan aikamatkalle vuoteen 1918.</p> <p>Knusbackan maalaistalon vähistä varastoista on viety ruokaa. Kuka on ottanut ruokaa ilman lupaa ja miksi? Voisivatko lapset auttaa Knusbackan asukkaita?</p> <p>Ruotsinkielisille päiväkodeille, esikouluille ja peruskoulun 1. – 2. luokille Herttoniemen kartanolla viikolla 22. Suomeksi viikolla 21.</p>
Hennala 1918 -muistojuhlaviikko Lahdessa	20180430	20180510	Hennala 1918 muistojuhlatoimikunta	<p>Hennala 1918 muistojuhlatoimikunta käsittelee sisällissodan tapahtumia muistotilaisuuksissa 30.4.–10.5.2018.</p> <p>Ohjelmassa on 5.5. ja 6.5. järjestettävä Suomen sisällissota osana ensimmäistä maailmansotaa -seminaari, 9.5. ja 10.5. toteutettavissa Muistojuhlaseminaareissa sisällissodan tapahtumia käsitellään puolestaan paikallisella ja kansallisella tasolla, alustajina ovat alansa asiantuntijat.</p> <p>Viikon päätapahtuma järjestetään 10.5 Lahden Hennalassa. Ohjelmassa on Muistojuhlanäyttelyn avajaiset, Sotilaskodissa järjestettävä seminaari, opastetut muistokävelyt sisällissodan taistelupaikoilla Lahden alueella, muistojumalanpalvelus Hennala 1918 -hautamuistomerkillä ja pääjuhla Hennalassa. Pääjuhlan juhlapuhuja on Arkipiispa Kari Mäkinen. Valokuva: Kansan Arkisto</p>
Tidsresan Hertonäs 1917	20180514	20180518	DOT r.y.	<p>Hertnäs 1917 on historiallinen aikamatka koululaisryhmille Herttoniemen kartanolla 14-18. toukokuuta 2018.</p> <p>"On marraskuun 15. päivä 1917. Kylmä marraskuinen aamu. Työväenliike on</p>

				<p>kahta päivää aikaisemmin julistanut Suomen suuriruhtinaskuntaan suurlakon."</p> <p>Aikamatka kertoo maassamme vallinneesta tilanteesta marraskuussa 1917 jolloin kansamme jakautui kahtia ja siitä, miten se vaikutti ihmisten elämään, mielipiteisiin ja päätöksiin juuri ennen sisällissodan puhkeamista. Osallistujat kohtaavat 1,5 h kestävästä kierroksen aikana sekä oikeita historiallisia että fiktiivisiä hahmoja, jotka edustavat eri yhteiskuntaluokkia ja vakaumusta.</p> <p>Esityskieli on ruotsi. 4-6 lk, yläaste, lukio ja kielikylpyluokat. Varaukset: info@dotdot.fi</p>
Kimmo Kiljunen: Leijonasta siniristiin	20180528	20180528	Into Kustannus	<p>Suomen lipun satavuotisjuhlatilaisuus Haminan lippumaailmassa sekä Leijonasta siniristiin -kirjan julkaisu-tilaisuus 28.5.</p> <p>Kimmo Kiljunen avaa kirjassaan Suomen poliittista historiaa ainutlaatuisesta näkökulmasta. Kirjassa pohditaan lipun historiaa, sitä millaiseksi se olisi voinut muodostua sekä kansallissymboleitamme.</p>
Petri Liljan runoteos 1918. Myrskyn mukana	20180212	20181231	Kirjankustantaja Mediapinta Oy	<p>Porilaisen runoilijan uusien runoteosten luotsaa sisällissotavuoden tapahtumia punaisten näkökulmasta. Se on kauttaaltaan saanut hyvät arvostelut.</p>
Markus Leikola: Sakean veren vuosi	20181027	20181027	Into Kustannus	<p>Markus Leikolan toinen romaani Sakean veren vuosi luotaa viittä ihmiskohtaloa, jotka sisällissota ajaa peruuttamattomasti eri suuntiin.</p> <p>Niillä, joiden elämä jatkuu, joutuvat veljeys, sisarus ja vanhemmuus koetukselle kerta toisensa jälkeen. Leikola seuraa romaanissaan vuoden 1918 tapahtumia aina vuoden loppuun saakka. Kirja julkaistaan Helsingin kirjamesseilla lavakeskustelussa.</p>
Hennalan naismurhat 1918 -kirja	20180323	20181231	Kustannusosakeyhtiö Vastapaino	<p>Hennalan vankileirillä tapahtui Suomen historian suurin naismurha.</p> <p>Kun Suomen sisällissota päättyi toukokuussa 1918, valkoinen armeija sulki punaisia vankileireille. Yksi suurimmista sijaitti Lahden Hennalassa. Marjo Liukkosen uuden tutkimuksen mukaan Hennalan vankileirillä tapahtui Suomen historian suurin naismurha, sillä yli 220 nuorta naista menetti siellä henkensä. Vaikka on kulunut sata vuotta, koskaan aiemmin ei ole kerrottu, mitä Hennalassa oikein tapahtui ja miksi.</p> <p>Hennalan naismurhat 1918 tuo ensi kerran esiin, kuinka laitton kenttäoikeus valikoi teloitettavat naiset. Kirja kertoo, keitä murhaajat ja vartijat olivat ja miksi he toteuttivat naisten joukkomurhan. Se paljastaa myös vankileirin olot laajemmin: lapsivangit, nälän ja janon sekä vankien raiskaamisen, pahoinpitelyn ja mielivaltaisen tappamisen. Laajaan arkisto- ja muistitietoaan perustuva teos kuvaa vavahduttavasti Suomen sisällissodan synkimpiä hetkiä.</p> <p>Marjo Liukkonen on feministi, toimittaja ja tutkija.</p>

Yksi kevät / nuorten romaani	20180301	20181231	Laura Lähteenmäki, WSOY	<p>Laura Lähteenmäen romaani kertoo koskettavasti ja todesti punaisten tyttöjen tarinan Suomen sisällissodassa 1918.</p> <p>Heitä on viisi. Tulisieluinen Linda, joka ottaa ohjat käsiinsä. Hiljainen Katri, joka myötäilee siskoaan. Pehmeä Aada, joka vilkuilee komeaa Peetua. Jenny, joka vain etsii jännitystä. Bea, joka parhaiten heistä ymmärtää, mitä ympärillä tapahtuu. He voisivat olla tyttöjä tänään, mutta he taistelevat punaisten riveissä 1918. Tehtaantytöt on heitetty vallattuun huvilaan hoitamaan haavoittuneita - ilman kokemusta tai koulutusta. Vaikka kaikki saattoi hetken kuulostaa seikkailulta, on todellisuus kauhea ja vakava. Kun Peetu kannetaan paareilla sisään, on leikki viimeistään ohi ja tytöillekin annetaan aseet käteen.</p> <p>Lähteenmäen romaani kuvaa viiltävän koskettavasti viiden tavallisen tytön kohtalon yhtenä keväänä.</p>
The Springs of Democracy: National and Transnational Debates on Constitutional Reform in the British, German, Swedish and Finnish Parliaments, 1917–1919	20180101	20181231	Suomalaisen Kirjallisuuden Seura	<p>Tutkimuksessa on korostettu epätasa-arvoa, työttömyyttä, nälkää, järjestysvallan horjumista ja keskinäisen luottamuksen puutetta sisällissodan taustalla. Venäjän vallankumouksesta käynnistyneen poliittisen keskustelun dynamiikka ansaitsee enemmän huomiota. Ratkaisevaa ei ollut asioiden todellinen tila vaan ne tavat, joilla keskusteltiin, ajateltiin ja toimittiin.</p> <p>Yksipuoliset kansainväliset yhteydet, poliittisten kulttuurien väliset siirtymät ja ylijärjestykset vaikuttamisyritykset tekivät Suomesta risteyspaikan, jossa ottivat yhteen ruotsalainen perustuslaillisuus, saksalainen legalismi ja venäläinen vallankumouksellisuus. Sisällissodassa molemmat osapuolet katsoivat taistelevansa kansanvallan puolesta. Läntisen mallin mukaisen parlamentaarisen demokratian haastoi ensin ääriivasemmisto, sitten vastavallankumouksellinen oikeisto. Vuonna 1919 löydettiin tasavaltainen kompromissi ja alettiin rakentaa 'maailman vakainta' poliittista järjestelmää – ehkä juuri sisällissodan vuoksi.</p>
Vankileirihelvetti Dragsvik – Tammisaaren joukkokuolema 1918. Tietokirja.	20171023	20181231	Atena Kustannus Oy	<p>Kesällä 1918 Dragsvikin kasarmille oli ehdettu yli 8 000 punavankia odottamaan pääsyä oikeuden eteen. Kesäkuukausien aikana ahdas, syöpäläisten riivaama kasarmi oli pätsi, jossa vangit kärsivät nälästä ja puutteellisesta hygieniasta sekä olemattomasta sairaanhoidosta. Heinäkuussa työnnettiin ruumiskärryillä joka päivä yli kolmekymmentä kuollutta kiireesti kaivettuun joukkohautaan.</p> <p>Suomen valtio ja valkoiset voittajat yrittivät pitkään sivuuttaa Tammisaaren katastrofin. Kauhutarinat torjuttiin liioitteluna, vaikka tilanne leirillä oli pahempi kuin kukaan ulkopuolinen osasi kuvitella: siellä oli Suomen leireistä ylivoimaisesti korkein kuolleisuus. Miksi Dragsvikin kurjuus paheni hallitsemattomaksi joukkokuolemaksi?</p> <p>Historianopettaja ja tutkija FM Sture Lindholm kertoo tietokirjassaan Vankileirihelvetti Dragsvik tapahtumasarjasta, joka on Suomen satavuotisen</p>

				historian pahimpia kipupisteitä. Kirja perustuu laajaan arkistotutkimukseen ja silminnäkijäkertomuksiin.
Ja satakieli lauloi Fellmanin pellolla	20180601	20181231	Minerva Kustannus Oy	<p>Tapani Heinosen kesäkuussa julkaistava romaani ravistelee käsityksiämme sodasta ja ihmisten erilaisista motiiveista.</p> <p>Kahdessa aikatasossa kulkeva vahva romaani kuvaa ihmisten kohtaloita sisällissotaa edeltävinä vuosina ja kapinassa 1918. Tämän päivän terrorismiin limittyvä teos kysyy, oikeuttaako mikään aate, uskonto tai isänmaa tappamaan?</p> <p>On marraskuinen ilta 1897 Längelmäellä. Mäkitupalaisen tytär Selma Törölä on kartanon isännälle raskaana ja värjöttelee verannan edessä anomassa tältä armoa. Hän ei kuitenkaan voi jäädä enää taloon ja joutuu lähtemään matkalle, josta ei ole paluuta. Selma ei vielä aavista, miten hän asettuu pari vuosikymmentä myöhemmin, keväällä 1918, köyhien ja poljettujen rinnalle taistelemaan ihmisarvostaan ja oikeuksistaan.</p> <p>Alkupalvesta 2015 kirjailija Heikki Puharila on menettämässä otetta sisällissodasta kertovasta romaanistaan. Punainen lanka tarinaan löytyy, kun omat sukujuuret johdattavat kirjailijan Länkipohjan taisteluun.</p>
Atso Haapanen: Sisällissodan 1918 unohdetut taistelut	20180501	20181231	Minerva Kustannus Oy	<p>Atso Haapasen teos raportoi kansalaissodan alusta ja lopusta, vaiheista, jotka usein unohtuvat kansalaissodasta kertovassa kirjallisuudessa.</p> <p>Vaikka vasta itsenäistyneen Suomen kohtalo ratkaistiinkin lopulta Etelä- ja Itä-Suomen kaupunkien taisteluissa, olisi valkoisten voitto pitkittynyt ja sota saanut kenties aivan toisen luonteen ilman Pohjois-Suomen haltuun saamista. Mikäli esimerkiksi Oulu ja Raahen olisivat olleet punakaartien hallinnassa – ja ehkä vielä vahvistettuna paikkakunnilla majailleilla lukuisilla venäläisillä sotilaille – olisivat Pohjanmaan valkoisten joukot jääneet pohjoisessa ja etelässä olevien punakaartilaisten väliin.</p> <p>Kirjan toinen osa kertoo Viipurin taistelusta. Punaiset taistelivat Viipurissa henkensä edestä, eivätkä Valkoiset saaneet kaupunkia helpolla. Vaikka Viipurin taistelun jälkeen sotaa käytiin vielä itärajalla, oli Viipurin menetys punaisille lopullinen isku, joka varmisti sodan lopputuloksen.</p>
Ei koskaan enää - 1918 muistotilaisuus	20180520	20180520	TSL Turun Opintojärjestö	<p>Kaatuneiden muistopäivänä 20.5.2018 klo 15 Vartiovuorella Turun kesäteatterissa</p> <p>Ohjelma Klo 15-16 kahvi- ja pullatarjoilu kahvion kentällä Lyhyt johdanto vuoden 1918 tapahtumiin – Antti Vuorenrinne Klo 16 ”Ei koskaan enää”. Antti Majanlahden ideoima, lauluihin perustuva</p>

				<p>ainutkertainen esitys perustuen osittain Ilpo Tuomarilan tekstiin "Hennalan torvisoittokunta". Ohjaus Tom Petäjä. Puvut Marjo Muntola. Tuottaja Esa Silander.</p> <p>Esiintymässä:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Turun Työväenyhdistyksen soittokunta • TTY:n naiskuoro Förflikat • TTY:n sekakuoro Furuuri • TTY:n mieskuoro Lauluveikot • TTY:n nuorisokuoro AcaBella • Lauluryhmä Rafaelin Enkelit <p>Nils Robert af Ursinin roolissa näyttelijä Petri Rajala.</p> <p>Tilaisuus on kaikille avoin ja maksuton. Tilaisuuden toteuttavat TSL Turun opintojärjestö, Turun SDP, Turun Työväenyhdistys, Varsinais-Suomen SDP, Turun Työväen Teatterin Kannatusyhdistys ja Nils Robert af Ursinin rahasto.</p>
Märklig är nu världens gång	20180405	20181231	Jörn Donner & Samu Nyström	<p>Hur upplevdes de mest dramatiska månaderna i Finlands historia av invånarna i Helsingfors? Ett rikt material av dagböcker, brev och tidningsurklipp berättar om hur stadsborna tog sig igenom den här omtumlande tiden. I detta tidsdokument får alla slags helsingforsare komma till tals, från skolelever till senatorer, från internerade röda till skyddskårister. Resultatet är en genuint kollektiv dagbok som för läsaren tillbaka till tiden kring självständighetsförklaringen.</p>
Tuomas Hoppu: Sisällissodan naiskaartit - Suomalaisnaiset aseissa 1918	20180101	20181231	Gummerus	<p>Suomen sisällissodassa arviolta 2600 naista tarttui aseisiin. Vain muutamat heistä taistelivat valkoisten puolella, ja varsinaiset naiskomppaniat syntyivät punakaartien yhteyteen. Osaltaan naiset ryhtyivät sotimaan Venäjällä syntyneiden naissotilaspataljoonien esimerkistä. Syyt ovat kuitenkin syvemmällä: naisen asema oli muuttumassa.</p> <p>Sotaan osallistuneiden naisten motiivia on perusteltu monilla, esimerkiksi taloudellisilla syillä. "Kaikkein luontevin selitys näyttäisi sittenkin olevan se, että työväenluokkaiset naiset halusivat tukea vallankumousta taistelemalla ase kädessä miesten rinnalla", kirjoittaa Tuomas Hoppu.</p> <p>Hoppu käy läpi aseistettujen naisten sisällissodan vahvalla historiatutkijan auktoriteetilla. Kirja on kattavin naiskaarteista tehty teos. Sen lopussa on myös listaus kaikista noin kolmestakymmenestä sisällissodan naiskaartista.</p>